



Mäntänvuoren Terveys
Pihlajalinna

Mäntänvuoren Terveys Oy
OMAVALVONTASUUNNITELMA
Psykososiaalinen työryhmä ja
päihdetyö

Psykiatria ja Lapsiperhepalvelut
Palveluvastaava Janica Enoranta
puh. 050 358 9112 janica.enoranta@pihlajalinna.fi



SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA	1
LOMAKKEEN KÄYTTÄJÄLLE	2
1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	4
3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	5
4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	7
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	12
6. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	21
7 ASIAKASTURVALLISUUS	26
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	34
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	37
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	38



LOMAKKEEN KÄYTTÄJÄLLE

Lomake on tarkoitettu tukemaan palveluntuottajia omavalvontasuunnitelman laatimisessa. Se on laadittu [Valviran antaman määräyksen \(1/2014\)](#) mukaisesti, joka tuli voimaan 1.1.2015. Lomake kattaa kaikki määräyksen asiakokonaisuudet ja jokainen toimintayksikkö ottaa omassa omavalvontasuunnitelmassaan esille ne asiat, jotka toteutuvat palvelun käytännössä. Ohjaavaan tekstiosuuteen on avattu kunkin sisältökohdan osalta niitä asioita, joita kyseisessä kohdassa tulisi kuvata. Lomakkeen laatimisen yhteydessä siinä olevat ohjaavat tekstit on syytä poistaa ja vaihtaa Valviran logon tilalle palveluntuottajan oma logo, jolloin käyttöön jää toimintayksikön omaa toimintaa koskeva omavalvontasuunnitelma.

Omavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksiköiden lisäksi sosiaalihuollon tukipalveluille sekä sosiaalipalveluille eri toimintakokonaisuuksille, kuten lastensuojelu, vammaispalvelut, ikääntyvien palvelut, mielenterveyspalvelut, päihde- ja riippuvuuspalvelut sekä neuvonta- ja ohjauspalvelut.

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Mäntänvuoren Terveys Oy Y-tunnus 2517663-5

Hyvinvointialue Pirkanmaan hyvinvointialue

Kunnan nimi Mänttä-Vilppula ja Juupajoki

Kuntayhtymän nimi Mänttä-Vilppula ja Juupajoki

Toimintayksikkö/palvelu

Nimi Psykososiaalinen työryhmä ja Päihdetyö

Katuosoite: Psykososiaalinen työryhmä; Hallituskatu 23, Mänttä, Pakkaajankatu 18, Mänttä, Päihdetyö; Vilppunkatu 6A 35700 Vilppula, Koneenhoitajankatu 2, Mänttä

Postinumero 35800 Postitoimipaikka Mänttä



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Sijaintikunta yhteystietoineen Mänttä-Vilppulan kaupunki Seppälän puistotie 15 PL 69, 35801 MÄNTTÄ (kaupungintalon virastoaiika klo 9.00-12.00 ja klo 13.00-15.00)Vaihde +358 (0)3 488 811

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Avopalvelu, Mielenterveys- ja päihde, ei varsinaista asiakaspaikkamäärää

Esihenkilö Palveluvastaava Janica Enoranta p.0503589112

janica.enoranta@pihlajalinna.fi ja Palvelupäällikkö Virve Marttila p. 0505837511

virve.marttila@pihlajalinna.fi

Yksityisten palveluntuottajan lupatiedot

Palvelu, johon lupa on myönnetty Päihdetyö, päivätoiminta Sarastus

Ilmoituksenvarainen toiminta (yksityiset sosiaalipalvelut)

Ilmoituksen ajankohta 1.1.2013

Palveluala, joka on rekisteröity Sosiaalihuolto

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat

Ostopalvelujen tuottajat Yöaikainen vartiointipalvelu KMV-turvapalvelut

Palvelukokonaisuudesta vastaava palveluntuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta.

Miten palveluntuottaja varmistaa ostopalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden?

Tehdään yrityksen (KMV-turvapalvelut) kanssa aktiivisesti yhteistyötä ja arvioidaan toiminnan sujuvuutta sekä laatua.

Päihdehoidon laitostuntoutusjaksoja hankitaan- ostopalveluina, palvelujen vaikuttavuutta seurataan. Tehdään laadukasta asiakaskohtaista yhteistyötä sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon kanssa.

Onko alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta vaadittu omavalvontasuunnitelmat?

Kyllä x Ei



2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Sosiaalihuoltolain 47 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Suunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä, sen toteutumista on seurattava säännöllisesti ja toimintaa on kehitettävä asiakkailta sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.

Omavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Omavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksikön/palvelusta vastaavan esihenkilön ja henkilökunnan yhteistyönä. Myös asiakkaat ja omaiset voivat mahdollisuuksiensa mukaan osallistua omavalvonnan suunnitteluun. Omavalvonnan toimeenpanoa tukee, jos eri osa-alueille nimetään omat vastuhenkilöt.

Ketkä osallistuvat omavalvontasuunnitelman laadintaan ja miten pidetään huolta henkilöstön osallistamisesta suunnitelman laatimiseen?

Palveluvastaava ja yksikön työntekijät ovat aktiivisesti mukana omavalvontasuunnitelman tekemisessä ja tuovat oman näkökulmansa suunnitelman laatimiseen. Selvitetään henkilöstölle omavalvontasuunnitelman merkitys arjessa työskentelylle. Jokainen työntekijä on velvollinen lukemaan omavalvontasuunnitelman vähintään kerran vuodessa tai suunnitelman muuttuessa. Jokainen työntekijä tuo myös toiminnan muutoksista tai poikkeuksista tiedon esihenkilölleen, joka päivittää tiedot omavalvontasuunnitelmaan.

Kuka vastaa omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta (nimi ja yhteystiedot)

Mäntänvuoden terveydelle on laadittu omavalvontaohjelma. Yksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman yksiköön on laatinut: Palveluvastaava Janica Enoranta p.0503589112 ja Psykososiaalisen työryhmän tiimivastaava Miia Kojo p. 0504512462. Palvelupäällikkö Virve Marttila on tarkastanut omavalvontasuunnitelman.



Mäntänuoren Terveys

Pihlajalinna

Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma tulee päivittää säännöllisesti ja aina kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Omavalvontasuunnitelma päivitetään kerran vuodessa, vuosikellon mukaisesti tammikuussa tai toiminnan muuttuessa.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma pidetään yksikössä julkisesti nähtävänä siten, että asiakkaat, omaiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen. Omavalvontasuunnitelman julkaiseminen palvelujen tuottajan verkkosivuilla on tärkeä osa avointa palvelukulttuuria.

Missä yksikön omavalvontasuunnitelma on nähtävillä?

Yksikön omavalvontasuunnitelma on Psykososiaalisen työryhmän yhteisten tilojen ilmoitustaululla sekä Vilppulan terveysasemalla, Psykiatrian poliklinikan odotusaulan ilmoitustaululla sekä sähköisesti palveluvastaavalla. Mäntänuoren Terveys on linjannut v- 2024, että omavalvontasuunnitelmat laitetaan myös yhtiön verkkosivuille nähtäväksi.

3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus ilmaisee, kenelle ja mitä palvelua tuotetaan. Toiminta-ajatuksen tulee perustua toimialaa koskevaan lainsäädäntöön. Keskeiset sosiaalihuollon palvelua ohjaavat lait ovat sosiaalihuoltolaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä erityislakeina lastensuojelu- ja vammaispalvelulaki sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta, mielenterveys- ja päihdehuoltolaki ja vanhuspalvelulaki.

Mikä on yksikön/palvelun toiminta-ajatus?

Psykososiaalinen työryhmä sisältää psykiatrisen päivätoiminnan sekä kotiin vietävän mielenterveys- ja päihdetyön. Psykiatrisen päivätoiminnan sekä kotiin vietävän hoidon toiminta-ajatuksena on tarjota aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille kuntouttavaa tai toimintakykyä ylläpitävää toimintaa arkipäivisin. Tavoitteena on



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

poistaa tai vähentää psyykkisiä, fyysisiä tai sosiaalisia haittoja parantaen asiakkaan elämänlaatua. Kuntouttavassa toiminnassa keinoina käytetään ryhmä-, yksilö- ja yhteisöhoitoa sekä vertaistukea.

Tavoitteena on toimintakyvyn ylläpitäminen, voimavarojen ja sosiaalisten taitojen lisääminen sekä arkielämässä selviytymisen tukeminen. Kartoitetaan asiakkaan palveluiden tarve ja oikea-aikaisuus yhdessä viranomaisen kanssa. Tuetaan asiakasta lääkehoidon toteutumisessa. Palvelua tuotetaan mielenterveys- ja päihdehuoltolain edellyttämällä laajuudella.

Päihdetyö: Päihdevastaanoton tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä sekä siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Edistää päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä toimintakykyä sekä turvallisuutta. Vastaanotolla kartoitetaan asiakkaan tilanne kokonaisvaltaisesti - hoidontarpeen arviointi, hoidon suunnittelu yhdessä yhteistyötahojen kanssa, koordinointi, toteutus ja arviointi. Päihdepalveluja tuotetaan päihdehuoltolain edellyttämällä laajuudella.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Sosiaalihuollon palvelujen tulee toteuttaa sosiaalihuollon lainsäädännön keskeisiä periaatteita. Palvelujen tulee edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta, vähentää eriarvoisuutta ja edistää osallisuutta, turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet, edistää asiakaskeskeisyyttä sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa.

Arvot liittyvät läheisesti myös työn ammattieettisiin periaatteisiin ja ohjaavat valintoja myös silloin, kun laki ei anna tarkkoja vastauksia käytännön työstä nouseviin kysymyksiin. Arvot kertovat työyhteisön tavasta tehdä työtä. Ne vaikuttavat päämäärien asettamiseen ja keinoihin saavuttaa ne. Toimintaperiaatteet kuvaavat yksikön/palvelun tavoitteita ja asiakkaan asemaa yksikössä/palvelussa. Toimintaperiaatteita voivat olla esimerkiksi yksilöllisyys, turvallisuus, perhekeskeisyys ja ammatillisuus. Yhteisesti sovitut arvot ja toimintaperiaatteet muodostavat työyhteisössä vallitsevan toimintakulttuurin, mikä näkyy mm. asiakkaiden ja omaisten kohtaamisessa.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Mitkä ovat toimintaa ohjaavat arvot ja toimintaperiaatteet?

Psykososiaalisen työryhmän sekä päihdetyön toimintaa ohjaavat arvot ovat asiakaslähtöisyys, yksilöllisyyden kunnioittaminen, tasavertaisuus, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Arvojen taustalla ovat Pihlajalinna konsernin ja Mäntänvuoren Terveys Oy:n arvot: eettisyys, energisyys ja ennakkoluulottomuus.

4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman riskien tunnistamista ei riskejä voi ennaltaehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin voida puuttua suunnitelmallisesti. Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia tulee arvioida monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta.

Riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta tai toimintakulttuurista esim. riskejä voi aiheutua perusteettomasta asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta, fyysisestä toimintaympäristöstä (esim. esteettömyydessä ja toimitilojen soveltuvuudessa esiintyy ongelmia tai vaikeakäyttöiset laitteet). Usein riskit ovat monien toimintojen summa. Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen keskusteluilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä havaintojaan.

Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Riskienhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla jo ennalta ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskienhallintaan kuuluu suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi. Osana riskienhallinnan toimeenpanoa toteutuneet haittatapahtumat kirjataan, analysoidaan, raportoidaan ja toteutetaan korjaavat toimenpiteet. Esihenkilön vastuulla on



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

perehdyttää henkilökunta omavalvonnan periaatteisiin ja toimeenpanoon mukaan lukien henkilökunnalle laissa asetettuun velvollisuuteen ilmoittaa asiakasturvallisuutta koskevista epäkohdista ja niiden uhista. Riskienhallinta ja omavalvonta ovat osa joka päivästä arjen työtä palveluissa.

Riskienhallinnan työnjako

Toiminnasta vastaavan johdon ja esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi [tietoa turvallisuusasioista](#). Toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Esihenkilön vastuulla on saada aikaan myönteinen asenneympäristö turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii sitoutumista ja aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista.

Riskienhallinnan prosessi on käytännössä omavalvonnan toimeenpanon prosessi, jossa riskienhallinta kohdistetaan kaikille omavalvonnan osa-alueille.

Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

- TIETOTURVAPOIKKEAMA

<https://q.surveypal.com/TIETOTURVAILMOITUS/0>

- ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUS

<https://www2.awanic.fi/haipro/273/default.asp?orgid=4>

- TURVALLISUUSHAVAINTO

<https://app.falcony.io/pihlajalinna-laakari/links/avoin>

- PALAUTE

<https://q.surveypal.com/Pihlajalinna-palautelomake-henkilostolle/0>

- HOIVAKOTIPALAUTE (nimetön)

<https://q.surveypal.com/Hoivakotipalaute/0>



Sisäilmaongelmissa työntekijä -> Vastaa osaltaan tilojen oikeasta ja sovitusta käytöstä -> Ilmoittaa haitoista intrassa turvallisuushavaintoilmoituksella Falcony HSE-LITE-palvelun kautta (turvallisuushavainto) ja täyttää sisäilmaongelma lomakkeen -> toimittaa täytetyn lomakkeen työsuojelupäällikölle -> Hakeutuu työterveyshuoltoon kokiessaan terveysongelman. Henkilöstölle on ohjeita intranetissä ja erityisesti perehdytyksen yhteydessä käydään toimintamalleja läpi.

Riskien tunnistaminen

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan toimintatavoista, joilla riskit ja kriittiset työvaiheet tunnistetaan ja miten niihin kohdistetaan omavalvontaa.

Ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon henkilöstön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta hyvinvointialueen sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoituksen vastaanottaneen toiminnasta vastaavan esihenkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle. Yksikön omavalvonnassa on edellä määriteltä, miten riskienhallinnan prosessissa toteutetaan epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

Onko henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet sisällytetty omavalvontasuunnitelmaan? Onko menettelyohjeissa maininta siitä, ettei ilmoituksen tehneeseen saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia?

Ohjeet ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseen on sisällytetty omavalvontasuunnitelmaan sekä se, ettei ilmoituksen tehneeseen henkilöön kohdisteta kielteisiä vastatoimia.



Miten henkilökunta tuo esille havaitsemansa asiakasturvallisuuteen kohdistuvat riskit, epäkohdat ja laatupoikkeamat?

Työntekijöiden havaitessa asiakasturvallisuuteen kohdistuva riski, epäkohta tai laatupoikkeama, tekee työntekijä ilmoituksen em. listauksen mukaisesti (Luettelo riskienhallinta). Mahdollisuuksien mukaan työntekijä itse hoitaa poikkeaman ja tekee ilmoituksen em. kanavia pitkin ja ilmoittaa siitä viipymättä esihenkilölle. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei kohdisteta kielteisiä vastatoimia.

Luonnollisesti myös arkiseen ja avoimeen keskustelukulttuuriin kuuluu asioiden vapaa ja avoin keskustelu työyhteisössä ja asiaankuuluvissa työntekijä tai yhteisöpalaverissa, joissa ovat myös asiakkaat mukana.

Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehittämisessä on toiminnasta vastaavalla taholla, mutta työntekijöiden tulee ilmoittaa havaituista riskeistä johdolle.

Miten asiakkaat ja omaiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit ja miten ne käsitellään?

Tavatessaan asiakkaat sekä omaiset tuovat esiin havaintojaan, joita henkilökunta tuo edelleen esihenkilölle tiedoksi ja tekevät tarvittavat ilmoitukset (luettelo riskienhallinta). Näiden mukaan tehdään tarvittavat muutokset ja korjaukset.

Mäntänvuoren Terveysden nettisivuilla on myös mahdollista antaa palautetta palveluista ja toiminnasta, myös anonyymisti. Tarvittaessa asiakkaiden/omaisten kanssa käydään henkilökohtainen keskustelu ilmoituksesta ja miten se on hoidettu. Pirkanmaan hyvinvointialueen sivuilla on huoli-ilmoitus lomake, jonka avulla voi tuoda esiin huoltaan asiakkaastaan, itsestään tai omaisestaan (kuntakohtainen lomake). Yhteydenottokanavan kautta voi ilmoittaa huolesta, joka koskee täysi-ikäisiä ja erityisesti ikäihmisiä.

Asiakkaita ohjeistetaan ja autetaan tarvittaessa epäkohtailmoitusten tai palautteiden teossa. Avoimeen ja läpinäkyvään ammatilliseen palautekulttuuriin kuuluu palautteisiin suhtautuminen myönteisesti.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsittelyminen

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Kuvaus miten haittatapahtumat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, käsitellään ja raportoidaan?

Läheltä piti tilanteet, käsitellään yksikön kokouksissa aina mahdollisimman pian tai suoraan asianosaisten kanssa. Esihenkilöllä on tässä vastuu, sekä henkilöstön suhteen, että asiakkaiden ja omaisten suhteen, että työnantajan suuntaan. Turvallisuushavainnot kirjataan, raportoidaan (HSE-Lite) ja tehdään tarvittavia muutoksia toimintaan, jotta haitta tai riski poistuisi, eikä uusiutuisi. HaiPro järjestelmän kautta tehdään kaikki asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät ilmoitukset ja ne käsitellään esihenkilön toimesta. Välttömästi tehdään välttämättömät ja tarvittavat korjaukset. Lisäksi informoidaan yhtiön johtoa ja tarvittaessa muita tahoja ja sovitaan jatkotoimenpiteistä ja vastuista asian käsittelyssä ja mahdollisten korjausten tekemisessä.

Korjaavat toimenpiteet

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan todettujen haittatapahtumien ja epäkohtien korjaamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Muutosta vaativien laatupoikkeamien juurisyyt selvitetään ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet muutoksen aikaansaamiseksi. Korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset omavalvonnan seuranta-asiakirjaan.

Kuvatkaa korjaavien toimenpiteiden seuranta ja kirjaaminen:

Kun laatupoikkeamailmoitus tulee (Henkilökuntaa kannustetaan tekemään aiemmin kirjattujen kanavien kautta), ilmoitukset käsitellään henkilöstön kanssa ja tarvittaessa asianosaisten asiakkaiden kanssa. Tästä tehdään tapauskohtaisesti asiakastietojärjestelmään kirjaukset ao. asiakkaan kohdalla. Esihenkilö kirjaa HSE-Lite toimenpiteet ja suunnitelman, jotta tilanne/riski ei toistuisi. Nämä kootaan kuukausittain palvelupäällikölle tiedoksi. Tarvittaessa henkilökunta ja asiakas/asiakkaat



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

ohjataan lisäävun piiriin tapahtuneen mukaan esim.

työterveyshuolto/vastaanottopalvelut/kiirevastaanotto. Esihenkilön velvollisuus on käynnistää tarvittavat muutokset ja antaa ne organisaatiossa edelleen tiedoksi.

Päivitetään tarvittavat suunnitelmat vuosikellon mukaan. Työpaikkaselvitys toteutetaan työterveyshuollon toimesta, edellinen 05/2023. Lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 07/23. Turvallisuuskävelyt toteutetaan yksikön turvallisuusvastaavan toimesta Psykiatrinen päivätoiminta Kati Kekkonen ja Psykiatrian poliklinikka Janica Enoranta.

Turvallisuuskävelyt toteutetaan vuosittain ja/tai uuden työntekijän perehdytyksen yhteydessä. Mäntänvuoren Terveys henkilökunta suorittaa Pihlajalinna Intran akatemiassa olevat tietoturva- ja turvallisuuskoulutuksen vuosittain.

Kokeneet työntekijät ennakoivat tilanteita. KMV-turvapalvelut, palo- ja pelastuslaitos ovat turvallisuusasioissa yhteistyökumppaneita. Työsuojelullisissa asioissa tehdään yhteistyötä työsuojelun kanssa: Työsuojelupäällikkö on Milla Nyberg ja työsuojeluvaltuutettu on Katja Ylä-Pynnönen. Kaikki ilmoitukset käsitellään myös Palvelupäällikkö Virve Marttilan kanssa.

Miten sovituista muutoksista työskentelyssä ja muista korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilökunnalle ja muille yhteistyötahoille?

Asiat käydään läpi yksikköpalavereissa sekä viikkotiedotteissa tarvittaessa tehdään sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Yhteistyökumppaneille laaditaan sähköpostitse lähetettävä tiedote muutoksista.

Tutustu myös STM:n julkaisuun

[Asiakas- ja potilasturvallisuus-strategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022-2026:](#)

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelu- ja hoitosuunnitelma

Palvelu- ja hoitosuunnitelmasta säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:ssä. Hoidon ja palvelun tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen, päivittäistä hoitoa, palvelua tai kuntoutusta koskevaan suunnitelmaan, jota päivitetään asiakkaan tilanteessa tapahtuvien muutosten yhteydessä. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulle



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Päivittäisen palvelun ja hoidon suunnitelma on asiakirja, joka täydentää asiakkaalle laadittua asiakas/palvelusuunnitelmaa ja jolla viestitään muun muassa palvelun järjestäjälle asiakkaan palvelutarpeessa tapahtuneista muutoksista.

Kehitysvammaisten erityishuollossa olevan henkilön palvelu- ja hoitosuunnitelmaan on kirjattava toimenpiteet, joilla tuetaan ja edistetään henkilön itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista. Suunnitelma on tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kuuden kuukauden välein, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

lääkään henkilön näkemykset vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan.

Keskeinen omavalvonnan toimeenpanossa sovittava asia on, miten varmistetaan palvelusuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa/palvelussa.

Miten asiakkaan palvelu- ja hoitosuunnitelma laaditaan ja päivitetään? Kenen vastuulla päivittäminen on? Miten palvelu- ja hoitosuunnitelman toteutumista ja päivittämisen tarvetta seurataan?

Palvelutarpeen arviointi ja koordinointi on Pirkanmaan hyvinvointialueen viranomaisen vastuulla. Mäntänvuoren Terveys Oy tuottaa asiantuntijapalveluita sekä hoidontarpeenarviot. Hoidontarve arvioidaan yhteistyössä asiakkaan sekä hoitavan lääkärin kanssa kuntoutussuunnitelmaan nojaten. Lisäksi apuna käytetään erilaisia mittareita mm. SOFAS, Audit, BDI, MiniMental.

Psykososiaalinen työryhmä täyttää kuntoutussuunnitelmaa yhteistyössä Hyvinvointialueen viranomaisten kanssa, viranomainen laatii palvelusuunnitelman, joka saattaa määrittää myös tuotettavaa palvelua.

Kuntoutussuunnitelma tehdään yhteistyössä asiakkaan, hänen omaistensa sekä asiakkaan mahdollisen laillisen edustajan kanssa, lähtökohtana kuntoutussuunnitelman laadinnassa on asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja sen tukeminen. Ammatillinen kuntoutustyö on tavoitteellista. Kuntoutussuunnitelma laaditaan moniammatillisesti asiakkaan tarpeet huomioiden. Kuntoutussuunnitelman lääketieteellinen vastuu on yksikön toiminnasta tai kuntoutussuunnitelmasta vastaavalla lääkäriellä. Asiakkaan näkemys ja tavoitteet kirjataan kuntoutussuunnitelmaan. Päihdetyössä hyödynnetään myös kuntoutussuunnitelmaa hoidon tavoitteiden seuraamiseksi.



Mäntänuoren Terveys

Pihlajalinna

Kuntoutussuunnitelman toteutumisen seurannasta vastaavat jokainen suunnitelmassa nimetty toimija tahollaan, suunnitelman toteutumisen kokonaisu seuranta tapahtuu Psykososiaalisen työryhmän toimesta yhteistyössä asiakkaan ja hänen palvelujensa tuottamiseen osallistuvien toimijoiden kanssa. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kuntoutussuunnitelmassa perehdytään asiakkaan elämäntilanteeseen ja psyykkiseen vointiin sellaisena, kun asiakas sen kokee ja kuinka terveydenhuollon ammattilainen asiakkaan tilanteen arvioi. Päihdetyössä suunnitelman päivittämisestä vastaa päihdetyöntekijä.

Miten asiakas ja/tai hänen omaistensa ja läheisensä otetaan mukaan palvelu- ja hoitosuunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen?

Palveluntarve arvioidaan yhteistyössä asiakkaan kanssa. Asiakkaan suostumuksella voidaan ottaa läheiset/omaiset palvelutarpeen arviointiin mukaan. Palvelutarpeen arviota suoritetaan joka kerta, kun asiakas tavataan. Palvelutarpeen arvioinnista on vastuu viranomaisella Pirkanmaan hyvinvointialueella. Hoitosuunnitelmasta vastuu on terveydenhuollossa. Molempiin suunnitelmiin omaisia pyritään kannustamaan osallistumaan. Omaisten osallisuuden ja tuen on todettu parantavan kuntoutustyön tuloksia.

Miten varmistetaan, että henkilöstö tuntee palvelu- ja hoitosuunnitelman sisällön ja toimii sen mukaisesti?

Prosessiin osallistuminen lisää työntekijöiden tuntemusta hoito- ja kuntoutussuunnitelman sisällöstä eri asiakkaiden kohdalla. Kuntoutussuunnitelma kirjataan potilastietojärjestelmä Mediatriin, missä se on kaikkien asiakasta hoitavien työntekijöiden luettavissa. Päihdetyössä suunnitelma kirjataan mediatriissa päihdekertomukseen. Jokaisen asia-kasta hoitavan henkilön velvollisuus on tarkistaa asiakastiedoista ajantasainen kuntoutussuunnitelma. Mielenterveys- ja päihdetyön asiakirjat ovat erityissuojattuja ja tarvitsee oikeudet/ hoitosuhteen, jotta pääsee asiakirjoihin perehtymään. Jos asiakkaan palvelu perustuu viranomaisen laatimaan palvelusuunnitelmaan, olisi sen tiedoksi saaminen viranomaiselta ensiarvoista. Tämä prosessi on työstövaiheessa nyt viranomaisen kanssa.



Asiakkaan kohtelu

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava kunnioittaen hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään.

Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Sosiaalihuollon palveluissa jokaisella on oikeus tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan.

Asiakkaalla tulisi mahdollisuuksien mukaan olla oikeus esittää toiveita esimerkiksi siitä, kuka häntä avustaa sukupuolisensitiivisissä tilanteissa. ([Apulaisoikeuskanslerin ratkaisu \(OKV/1/50/2018\)](#), [Vammaispalvelujen käsikirja](#)).

Miten yksikössä vahvistetaan ja varmistetaan asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyviä asioiden toteutuminen (kuten oikeus yksityisyyteen, vapaus päättää itse omista jokapäiväisistä toimistaan ja mahdollisuudesta yksilölliseen ja omannäköiseen elämään)?

Itsemääräämisoikeuden tukeminen ja kunnioittaminen ovat Psykososiaalisen työryhmän sekä päihdetyön keskiössä. Henkilökunta on asiakkaita varten ja kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ottaen huomioon sen, että tehtävämme on turvata asiakkaiden hoito- ja huolenpito sekä edistää asiakkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta. Henkilökunta auttaa ja ohjaa asiakkaita heidän arjessaan ja valitsemisissaan ratkaisuisaan. Tavoitteena on laadukas, mielekäs elämä.

Asiakkaat osallistuvat aktiivisena jäsenenä joko yksin tai yhdessä edustajansa kanssa palveluiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kunnioitetaan kotona asuvien asiakkaiden



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

tapaa elää, jokainen on oman elämänsä keskiössä. Yksilöllisten suunnitelmien lähtökohtana on se, että huomioidaan asiakkaiden omaehtoista elämää ja tuemme kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Henkilökunta auttaa asiakkaita rakentamaan yhteyksiä eri ihmisten ja toimijoiden välille. Kannustamme asiakkaita itsenäiseen suoriutumiseen asiakkaan voimavarat huomioiden. Asiakkaat tulevat kohdatuksi ja kuulluksi ja saavat olla päättämässä omaan elämäänsä liittyvissä asioissa. Asiakkaita tuetaan omatoimisuuteen sekä itsenäiseen elämään heidän valmiutensa huomioiden.

Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua, eikä muita keinoja ole käytettävissä. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen.

Itsemääräämisoikeutta koskevista periaatteista ja käytännöistä keskustellaan sekä asiakasta hoitavan lääkärin että omaisten ja läheisten kanssa. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimista lääkäri tekee kirjalliset päätökset ja tiedot kirjataan asiakkaan palvelu-, hoito tai kuntoutussuunnitelmaan. Rajoittamistoimista tehdään kirjaukset myös asiakasasiakirjoihin. On hyvä muistaa, että rajoittamistoimia koskevaa päätöstä ei voi tehdä toistaiseksi voimassa olevaksi.

Lasten ja nuorten itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta on erityiset säännökset lastensuojelulain 11 luvussa. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 3a luvussa on säännökset erityishuollossa olevien asiakkaiden itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta ja rajoitustoimenpiteiden käytöstä.

Mistä itsemääräämisoikeuden vahvistamista koskevista periaatteista ja käytännöistä yksikössä on sovittu ja ohjeistettu? Millä konkreettisilla keinoilla pyritään ennaltaehkäisemään rajoitustoimien käyttöä?

Yksikössä ei ole käytössä rajoitustoimenpiteitä. Omahoitaja toimii yksikössä asiakkaansa tukijana ja hänen asioidensa hoitajana tarvittaessa.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Mitä rajoitustoimenpiteitä yksikössä käytetään, jos joudutaan tilanteeseen, että asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittaminen on välttämätöntä? Miten asiakkaan vointia seurataan rajoittamistoimen aikana?

Yksikössä ei ole käytössä rajoitustoimenpiteitä

Lue lisää

Linkit EOA yms ylimpien laillisuusvalvojien päätöksiin koskien itsemääräämisoikeutta

Itsemääräämisoikeuden tukemisesta vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollossa

Vammaispalvelujen käsikirjassa (thl.fi)

Muistisairaahan henkilön hoito EOAK/8165/2020

Lastensuojelun menettely sijaishuollon järjestämisessä EOAK/2857/2021

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Palvelussa omaksuttu tapa kohdata ja puhutella asiakkaita kertoo vallitsevasta toimintakulttuurista ja sen taustalla omaksutuista arvoista ja toimintaperiaatteista. Palveluissa tulee erityisesti kiinnittää huomiota ja tarvittaessa reagoida epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakasta kohtaan.

Miten varmistetaan asiakkaiden asiallinen kohtelu ja miten menetellään, jos epäasiallista kohtelua havaitaan?

Henkilökunnalla on AINA velvollisuus puuttua. Tilanteeseen voi ja pitää puuttua kollegana heti, ja etenkin jos toiminta on erityisen loukkaavaa. Asia tuodaan aina esihenkilölle tiedoksi, joka jatkaa tarvittaessa asioiden käsittelyä. Henkilökunta puuttuu myös asiakkaiden tai omaisten keskinäiseen epäasialliseen kohteluun.

Miten asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokema epäasiallinen kohtelu, haittatapahtuma tai vaaratilanne?

Tilanne, tapahtumat ja seuraukset käsitellään henkilökohtaisesti asiakkaan sekä asianosaisten kanssa. Tarvittaessa asiakkaan suostumuksella myös omaisten kanssa. Tilannetta tulee arvioida tapauskohtaisesti ja konsultoida tarvittaessa



Asiakkaan osallisuus

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Eri-ikäisten asiakkaiden, heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa on olennainen osa palvelun laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä.

Miten asiakkaat ja heidän läheisensä osallistuvat yksikön palvelun ja omavalvonnan kehittämiseen?

Psykiatrisessa päivätoiminnassa yhteisöpalaverit toteutetaan kerran viikossa avoimen olohuoneen yhteydessä ja siellä käsitellään ajankohtaisia asioita mm. palautteita ja toimintaa yhdessä asiakkaiden kanssa. Näissä rohkaistaan asiakkaita tuomaan omia kehittämisideoitaan esiin.

Miten ja miten usein asiakaspalautetta kerätään?

Asiakaspalavereissa (avoin olohuone), palautelaatikko käytössä. Kotona asuvien asiakkaiden kohdalla totutetaan hoitoneuvotteluja sekä asiakastyytyväisyyskyselyjä kaksi kertaa vuodessa (kevät ja syksy). Myös päihdevastaanotolla kerätään palautetta vähintään kerran vuodessa, asiakastyytyväisyyskyselyllä.

Miten asiakkailta saatua palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja/tai korjaamisessa?

Palaute otetaan huomioon suunniteltaessa toimintaa. Mahdollisuuksien mukaan toiveet huomioidaan ja pyritään toteuttamaan. Asiakkaille on tärkeää, että heidän mielipiteensä ja palautteensa huomioidaan ja sen mukaan sovitusti tehdään muutoksia.

Asiakaspalaute osaltaan ohjaa resurssien kohentamista ja palveluprosessien sujuvoittamista

Asiakkaan oikeusturva

Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja, virka-asema ja yhteystiedot

Hyvinvointipalveluiden palvelupäällikkö / asiakaspalautteiden käsittely: Palvelupäällikkö

Virve Marttila Mäntänvuoren Terveys Oy puh. 050 5837511

Sosiaali- ja potilasasiavastaavaan saa yhteyden 2.1.2024 alkaen:

Katja Uitus-Mäntylä, palvelupäällikkö, Valvonta ja asiavastaavatehtävät

puh. 044 4722 687, katja.uitus-mantyla@pirha.fi

Taija Mehtonen, sosiaali- ja potilasasiavastaava (vastuuhenkilö)

puh. 040 800 4186, taija.mehtonen@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueen potilasasiavastaavina toimivat liris Markkanen,

Marja Urpo, Arja Laukka ja Taija Mehtonen (vastuuhenkilö).

1. Puhelimitse (ma-to klo 9-11): 0401909346

2. Tietoturvalisella viestin välityksellä: suomi.fi palvelun kautta

3. Yleinen neuvonta sähköpostilla: potilasasiavastaava@pirha.fi

4. Kirjeitse: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

Pirkanmaan hyvinvointialueella sosiaaliasiavastaavina toimivat Sanna Juurakko ja Taija

Mehtonen (vastuuhenkilö).

1. Puhelimitse (ma-to klo 9-11): 0405045249

2. Tietoturvalisella viestin välityksellä: suomi.fi palvelun kautta

3. Yleinen neuvonta sähköpostilla: sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

4. Kirjeitse: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

Valvontatiimien yhteystiedot:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut valvonta.lapsiperheet@pirha.fi

Työikäisten ja vammaisten palvelut valvonta.tyoikaiset@pirha.fi

Ikääntyneiden palvelut valvonta.ikaihmiset@pirha.fi

Muut palvelut valvonta@pirha.fi



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

Pirkanmaan hyvinvointialueella sosiaaliasiavastaavina toimivat Sanna Juurakko ja Taija Mehtonen (vastuuhenkilö).

1. Puhelimitse (ma-to klo 9-11): 0405045249
2. Tietoturvalisella viestin välityksellä: suomi.fi palvelun kautta
3. Yleinen neuvonta sähköpostilla: sosiaaliasiavastaava@pirha.fi
4. Kirjeitse: Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

Sosiaaliasiavastaavatoiminnan vastuuhenkilön tehtävänä on mm. seurata potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä ja koota siitä yhdessä potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien kanssa vuosittain selvitys aluehallitukselle. Aluehallitukselle annettava selvitys on annettava lisäksi tiedoksi aluehallintovirastolle, kunnanhallitukselle sekä tarvittaessa muille palvelujen järjestäjille ja tuottajille. Lisäksi vastuuhenkilön tehtävänä on tehdä yhteistyötä eri sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa asiakkaan ja potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saatavista palveluista

Kuluttajaneuvonta 0295053050

Miten muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään ja huomioidaan toiminnan kehittämisessä?

Työryhmässä, asian mukaan käsitellään asianosaisten kanssa. Suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä tarvittavat muutokset. Kerätään avoimesti tarvittavat faktatiedot, valmistellaan selvitykset, jonka pohjalta tehdään muutokset. Esihenkilön johdolla tehdään jatkuvaa toiminnan itsearviointia.

Tavoiteaika muistutusten käsittelylle

Mahdollisimman pian, vähintään 1 kk:n viiveellä.

Omatyöntekijä

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Työntekijää ei tarvitse nimetä, jos asiakkaalle on jo nimetty muu



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

palveluista vastaava työntekijä tai nimeäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta. Omatyöntekijänä toimivan henkilön tehtävänä on asiakkaan tarpeiden ja edun mukaisesti edistää sitä, että asiakkaalle palvelujen järjestäminen tapahtuu palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti.

Onko asiakkaille nimetty omatyöntekijä?

Kyllä, joka asiakkaalla on omahoitaja, johon voi ensisijaisesti olla yhteydessä omaan hoitoon liittyvissä asioissa, hän myös auttaa viranhaltijayhteistyössä tarvittaessa. Suurella osalla asiakkaista on tiedossaan omatyöntekijä, viranhaltija, joka vastaa päätöksillään asiakkaalle kuuluvista sosiaalihuollon palveluista.

6. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan.

Miten palvelussa edistetään asiakkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä?

Asiakkaat osallistuvat monipuolisesti omien mieltymystensä ja tavoitteidensa mukaisesti ryhmätoimintaan mm. liikunta-, keskustelu- ja itsetuntemusryhmät. Kotona asuvia asiakkaita tuetaan aktiivisuuteen, jotka kehittävät myös monenlaista elämänhallintaa. Asiakkaita ohjataan ja kannustetaan myös kolmannen sektorin toimintaan osallistumisessa. Asiakkaat voivat halutessaan tutustua yksikön omavalvontasuunnitelmaan. Päihdetyössä huomioidaan asiakkaan voimavarat ja pyritään vahvistamaan niitä.

Liikunta-, kulttuuri- harrastus- ulkoilu yms. mahdollisuuksia toteutetaan seuraavasti:

Asiakkaita ohjataan ja aktivoidaan aktiiviseen elämään. Etsitään ja mahdollistetaan asiakkaille heille sopivaa aktiviteettiä mm. toteutetaan erilaisia retkiä (laavu-, luonto- ja ostosretkiä) yhteistyössä eri tahojen kanssa esim. liikuntasali vuokralla SASKY:lta.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Miten asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan?

Asiakkaiden päivittäiskirjauksissa pyritään saamaan näkyviin heidän elämänsä sisältö, voinnin seurannan lisäksi. Kuntoutussuunnitelman tavoitteet ja päivitykset toimivat tässä pohjana.

Ravitsemus

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat tärkeä osa sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut [ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset](#).

Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyleherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvat ruokavaliot ovat osa monikulttuurista palvelua, joka tulee palvelussa ottaa huomioon.

Lue lisää:

[Ikääntyneiden ruokasuositus 4/2020 \(Valtion ravitsemusneuvottelukunta\)](#)

Miten yksikön ruokahuolto on järjestetty?

Asiakkailla on mahdollisuus käydä palvelukeskus Sarapihassa ruokailemassa omakustanteisesti. Osa kotona asuvista asiakasta käyttää ateriapalvelua tai vaihtoehtoisesti HVA:n järjestämää asiointipalvelua mukaan lukien kauppa-asiat. Asiakkailla on mahdollisuus käydä myös omakustanteisesti SPR:n ruokailussa 1xvk (järjestetään 1xvk). Lisäksi psykososiaalisessa työryhmässä järjestetään 1xkk syödään yhdessä päivä, jolloin asiakkaat valmistavat itse ruuat. Yksikössä tarjotaan myös ryhmätilanteissa satunnaisesti tarjottavaa.

Miten asiakkaiden erityiset ruokavaliot ja rajoitteet otetaan huomioon?

Jokainen huolehtii omatoimisesti. Tarvittaessa asiakasta opastetaan ja neuvotaan etenkin erityisruokavaliotilanteissa.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Miten asiakkaiden riittävää ravinnon ja nesteen saantia sekä ravitsemuksen tasoa seurataan?

Arjessa elintapaohjaus. Tarvittaessa punnitukset sekä verikokeiden seuranta, sekä yhteistyö aikuisneuvolan ja ravitsemusterapeutin kanssa.

Hygieniäkäytännöt

Säännöllinen ja suunnitelmallinen siivous ja tekstiilien puhtaanapito ovat olennainen osa asiakkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Hyvä hygienia- ja puhtaanapito ennaltaehkäisee myös tarttuvien tautien leviämistä.

Hygieniäkäytännöistä suositellaan laadittavaksi yksikön ohjeet normaaliajan tilanteeseen ja lisäksi poikkeusajan tilanteisiin. THL on julkaissut [ohjeen infektioiden torjunnasta pitkäaikaishoidossa ja -hoivassa \(Ohje 2/2020\)](#).

Miten yksikössä seurataan yleistä hygienia- ja puhtaanapitoa ja miten varmistetaan, että asiakkaiden tarpeita vastaavat hygieniäkäytännöt toteutuvat annettujen ohjeiden ja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti?

Pääosin asiakkaat käyvät itsenäisesti suihkussa. Tarpeen mukaan muistuttelua ja ohjausta henkilökohtaiseen hygieniaan toteutetaan. Psykososiaalisessa työryhmässä toteutetaan sosiaalisena kuntoutuksena 1xvk:ssa mahdollisuutta saunomiseen.

Miten yksikön yleisten tilojen siivous on järjestetty?

Laitoshuollon siivous 1 x vko, asiakkaita tuetaan ja ohjataan oman ympäristön siisteydestä huolehtimiseen. Henkilökunta huolehtii tilojen yleisestä siisteydestä.

Miten yksikön pyykkihuolto on järjestetty?

Psykiatrisessa päivätoiminnassa pestään pöytäliinat ja leivinliinat sekä ohjataan asiakkaita omatoimiseen pyykkihuoltoon. Yksikössä työntekijöillä on oman vaatteen.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Miten em. tehtäviä tekevä henkilökunta on koulutettu/perehdytetty yksikön puhtaanapidon ja pyykkihuollon toteuttamiseen ohjeiden ja standardien mukaisesti?

Henkilökunnan perehdytyksessä huomioidaan. Hygieniahoitaja kutsutaan psykiatriseen päivätoimintaan perehdyttämään aseptisiin toimintatapoihin aina tarpeen mukaisesti.

Infektioiden torjunta

Tartuntatautilain 17 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintayksikön on torjuttava suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Toimintayksikön johtajan on seurattava tartuntatautiin ja lääkille vastustuskykyisten mikrobien esiintymistä ja huolehdittava tartunnan torjunnasta. Johtajan on huolehdittava asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä. Lisätietoa vakavien hoitoon liittyvien infektioiden seurannasta ja ilmoituskäytännöistä löytyy THL:n sivulta osoitteesta. Epidemioiden ja vakavien hoitoon liittyvien infektioiden ilmoittaminen (HARVI) - THL

Hygieniayhdyshenkilön nimi ja yhteystiedot

Josefiina Rajala hygieniahoitaja Infektioyksikkö Tays, Pirha p. 044 4728752

Käyntiosoite: FM2, Biokatu 8, 6. krs Postiosoite: Tays, Infektioyksikkö

PL 2000 33521 Tampere. Mäntänvuoren Terveysden hygieniavastuuhoitaja on Elina Järvinen. Yksiköihin on nimetty hygieniayhdyshenkilöt, jonka vastuulla yksikkökohtainen tietojen jalkautus on.

Miten infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviäminen ennaltaehkäistään?

Henkilökunta noudattaa hygieniäohjeita ja ohjaavat asiakkaita hygieniakäytännöissä. Ajankohtaisten ohjeiden seuranta tärkeää. Yhdyshenkilön vastuulla on tiedotus.

Terveys- ja sairaanhoito

Palvelujen yhdenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi on yksikölle laadittava toimintaohjeet asiakkaiden suun terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisestä. Toimintayksiköllä on oltava ohje myös äkillisen kuolemantapauksen varalta.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Miten varmistetaan asiakkaiden suunhoitoa, kiireetöntä sairaanhoitoa ja kiireellistä sairaanhoitoa sekä äkillistä kuolemantapausta koskevien ohjeiden noudattaminen?

Varataan aikoja tarvittaessa terveyspalveluihin. Kerrataan toimintamalleja säännöllisesti sekä noudatetaan lääkärin ohjeistuksia. Saadun palautteen perusteella kehitetään toimintaa. Toteutetaan myös ennaltaehkäisevää toimintaa mm. eri teemojen terveysluentoja, ryhmätoimintaa. Pääasiassa asiakkaita tuetaan itsenäiseen asiointiin.

Miten pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyttä edistetään ja seurataan?

Kuntoutussuunnitelma toimii perustana asiakkaiden terveyden edistämässä sekä seurannassa. Jokainen psykososiaalisen työryhmän sekä päihdetyön jäsen vastaa osaltaan asiakkaiden hyvinvoinnista oman koulutuksen mukaisesti.

Kuka yksikössä vastaa asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta?

Jokainen psykososiaalisen työryhmän sekä päihdetyön jäsen vastaa osaltaan asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta oman koulutuksen mukaisesti.

Yksikön lääkehoito perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä. [Turvallinen lääkehoito - oppaassa](#) linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka yksikön ja lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvan työntekijän on täytettävä. Oppaan ohjeet koskevat sekä yksityisiä että julkisia lääkehoitoa toteuttavia yksiköitä. Oppaan mukaan palveluntuottajan on nimettävä yksikölle lääkehoidon vastuuhenkilö.

Omavalvonnassa tulee tunnistaa ja korjata riskit, jotka johtuvat osaamiseen liittyvistä puutteista tai epäselvistä menettelytavoista lääkehoidon toteuttamisessa.

Miten lääkehoitosuunnitelmaa seurataan ja päivitetään?

Vuosittain, vuosikellon mukaan. Asiakkaiden lääkekortteja päivitetään aina lääkehoidon muuttuessa. Psykososiaalisen työryhmän sairaanhoitaja laatii ja päivittää Psykososiaalisen työryhmän lääkehoitosuunnitelman, jonka Mäntänvuoren Terveiden johtava lääkäri Olli Pajunen on allekirjoittanut viimeksi 07/23. Seuraavan suunnitelman allekirjoittaa uusi johtava lääkäri Piritta Huuskonen, joka aloittanut tehtävässään 12/2023.



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Kuka vastaa yksikön lääkehoidon kokonaisuudesta?

Arjessa työntekijät, joilla on lääkeluvat voimassa. Psykososiaalisessa työryhmässä lääkehoidosta vastaa sairaanhoitaja Miia Kojo sekä jokainen työntekijä omaa koulutustaan oikeuttavalla tavalla. Työyksikössä on kansiossa kaikkien työntekijöiden lääkeluvat nähtävillä (sotut poistettu). Palveluvastaava, yksikön vastuhenkilö Janica Enoranta vastaa henkilöstön lääkelupien ajantasaisuudesta. Jokaisella on vastuu itsellään päivittää osaamistaan ja huolehtia pätevydestään.

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas voi tarvita useita palveluja yhtäaikaisesti ja iäkkäiden asiakkaiden siirtymät palvelusta toiseen ovat osoittautuneet erityisen riskialttiiksi. Myös lastensuojelun asiakas voi tarvita koulun, terveydenhuollon, psykiatrian, kuntoutuksen tai varhaiskasvatuksen palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä.

Sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

Miten yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa on järjestetty?

Tarvittaessa järjestetään verkostopalaveri/hoitoneuvottelu. Koollekutsujana voi olla asiakkaan omahoitaja tai muu taho. Viime aikoina erityisesti viranomaisyhteistyöhön on koitettu kiinnittää huomiota. Viranomaisella on vastuu palvelukokonaisuuden hallinnasta.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

yhteistyötä kaikkien turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. poistumisturvallisuussuunnitelman. Palveluntuottajilla on myös ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille. Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukainen velvollisuus ilmoittaa iäkkäistä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään. Järjestöissä kehitetään valmiuksia myös iäkkäiden henkilöiden kaltoinkohtelun kohtaamiseen ja ehkäisemiseen.

Osana asiakasturvallisuuden varmistamista on ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavan toimintayksikön tehtävä terveydensuojelulain 13 §:ssä säädetty ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen sisällöstä säädetään terveydensuojeluasetuksen 4 §:ssä.

Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta

Terveydensuojelulain 2 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toiminnanharjoittajan on suunnitelmallisesti ehkäistävä terveyshaittojen syntyminen.

Yksikön tilojen terveellisyyteen vaikuttavat sekä kemialliset ja mikrobiologiset epäpuhtaudet että fyysiset olosuhteet, joihin kuuluvat muun muassa sisäilman lämpötila ja kosteus, melu (ääniolosuhteet), ilmanvaihto (ilman laatu), säteily ja valaistus. Näihin liittyvät riskit on tunnistettu ja niiden hallintakeinot on suunniteltu.

Miten yksikön tilojen terveellisyyteen liittyvät riskit hallitaan?

Huoneiston lämpötilaa seurataan poikkeus aikoina, kuten kesäkuumalla ja talven kylmimpinä aikoina. Lääkehuoneen lämpötilaa seurataan joka arkipäivä. Työntekijöitä ohjeistetaan tekemään tarvittaessa sisäilmaongelma ilmoitus.

Yksikkö on muuttanut 1.2.2024 uusiin tiloihin Hallituskatu 23, Mänttä-Vilppula

Miten tehdään yhteistyötä muiden asiakasturvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa?

Palo- ja pelastussuunnitelma päivitetään säännöllisesti, edellisen kerran 03/22 -> turvallisuusvastaavat. Turvahälyttimien suhteen tehdään yhteistyötä KMV



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

turvapalveluiden kanssa. Hälytysjärjestelmä testataan kuukausittain, tästä seuranta yksikössä. Kiinteistöstä vastaa Mänttä-Vilppulan kaupunki, vuokraajana Pirkanmaan hyvinvointialue, joka tarjoaa tilat Mäntänvuoren Terveys Oy:n käyttöön.

Turvallisuuskävelyt suoritetaan vuosittain turvallisuusvastaavien toimesta.

Henkilökunnan ensiapuvalmiudesta pidetään huolta koulutuksilla. Yksikössä on aina mahdollisuus tilanteen vaatiessa soittaa vartija paikalle, joko ennakoon sopimalla tai hälytyksen kautta.

Henkilöstö

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö. Jos toiminta on luvanvaraista, otetaan huomioon myös luvassa määritelty henkilöstömitoitus ja rakenne. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu asiakkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä. Sosiaalipalveluja tuottavissa yksiköissä huomioidaan erityisesti henkilöstön riittävä sosiaalihuollon ammatillinen osaaminen. Iäkkäiden asiakkaiden palveluissa tulee ottaa huomioon vanhuspalvelulaissa asetetut vaatimukset. Lastensuojelun sijaishuollossa tulee ottaa huomioon lastensuojelulaissa asetetut vaatimukset.

Omavalvontasuunnitelmasta tulee käydä ilmi henkilökunnan määrä ja henkilöstörakenne (koulutus ja työtehtävät) sekä periaatteet, jotka koskevat sijaisten/varahenkilöstön käyttöä. Suunnitelmaan kirjataan tieto siitä, miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan myös poikkeustilanteissa.

Miten seurataan toimintayksikön henkilöstön riittävyyttä suhteessa asiakkaiden palvelujen tarpeisiin? Miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan?

Psykososiaalinen työryhmä: 1 sairaanhoitaja, 1 mielenterveyshoitaja, 2 lähihoitajaa. (Luvassa 1 sh + 1 lh) resurssia on lisätty asiakastarpeesta lähtien.

Päihdetyö: 1 päihdetyöntekijä

Lomat, sairauslomat ja muut sijaistamiset hoidetaan oman vakituisen henkilökunnan toimesta, suunnitellaan lomat janaan. Psykososiaalisen tiimin jäsenet lomittavat toinen



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

toisiaan. Tavoitteena yhteinen keskustelu lomien ajankohdista, jotta loma tukisi parhaiten jaksamista.

Mäntänvuoren Terveudessa on oma varahenkilöstö, jota nykyisellä henkilöstömäärällä ei ole ollut tarvetta käyttää, mutta mahdollista se tulevaisuudessa on. Perehdytyksestä heidän käytössään tulee huolehtia.

Mitkä ovat sijaisten käytön periaatteet?

Lomat, sairauslomat ja muut sijaistamiset hoidetaan oman vakituisen henkilökunnan toimesta, suunnitellaan lomat janaan. Psykososiaalisen tiimin jäsenet lomittavat toinen toisiaan.

Miten varmistetaan vastuuhenkilöiden/lähiesihenkilöiden tehtävien organisointi siten, että lähiesihenkilöiden työhön jää riittävästi aikaa?

Palaverikäytännöt on luotu säännölliseksi vähintään 1xkk. Tärkeää on myös epävirallinen yhteys esihenkilöiden ja tiimin kesken. Esihenkilön tavoitettavuus tärkeää sekä myös asioiden tärkeysjärjestyksen priorisointi. Viikoittainen viikkotiedote ajankohtaisista asioista sähköpostitse. Psykososiaalisessa työryhmässä nimetty tiimivastaava, jonka vastuualueella on työnjaolliset ja asiakasasioihin liittyvät kysymykset. Palveluvastaavalle kuuluu henkilöstöhallinto.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Palkattaessa työntekijöitä on otettava huomioon erityisesti henkilöiden soveltuvuus ja luotettavuus. Rekrytointitilanteessa työnantajan tulee tarkistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattioikeuksia koskevat rekisteritiedot sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (Terhikki/Suosikki). Tämän lisäksi yksiköllä voi olla omia henkilöstön rakenteeseen ja osaamiseen liittyviä rekrytointiperiaatteita, joista avoin tiedottaminen on tärkeää niin työn hakijoille kuin työyhteisön toisille työntekijöille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä pitää olla hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä suullinen ja kirjallinen kielitaito, jonka arviointi on työnantajan vastuulla. <https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet/kielitaito>



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Miten työnantaja varmistaa työntekijöiden riittävän kielitaidon?

Työnantaja tarkistaa työntekijöiden tutkintotodistukset rekrytointivaiheessa. Todistuksella, jonka mukaan olet suorittanut ammatillisen tutkinnon suomen tai ruotsin kielellä. Todistuksella, jonka mukaan olet suorittanut yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa virkamiessuomen tai virkamiesruotsin opinnot. Yliopisto- ja ammattikorkeakoulututkintoa varten suoritettulla suomen- tai ruotsinkielisellä kypsyysnäytteellä.

Mitkä ovat yksikön henkilökunnan rekrytointia koskevat periaatteet?

Pidetään huoli riittävän ammattitaidon säilymisestä - riittävä koulutustaso mielenterveys- ja päihdehoitotyöhön. Henkilökohtaiset haastattelut.

Miten rekrytoinnissa otetaan huomioon työntekijän soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviinsä?

Työntekijä esittää rikosrekisteriotteen alle 18-vuotiaiden lasten tai ikääntyneiden kanssa työskennellessään. Tarkistetaan Valviran ylläpitämästä Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattirekisteristä henkilön ammattipätevyys, perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuihin lakeihin ja asetuksiin. Huomioidaan koulutuksen lisäksi myös persoonan soveltuvuus psykiatriseen hoitotyöhön sekä työyhteisöön.

Rikosrekisteriote esitettäväksi iäkkäiden ja vammaisten kanssa työskentelyä varten: Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta tullut voimaan 1.1.2024. Tämän jälkeen sosiaali- ja terveysalan palveluntuottajana toimivalla työnantajalla on oikeus, ja yli kolmen kuukauden mittaisissa työ- tai palvelussuhteissa velvollisuus, pyytää työntekijää esittämään itsestään rikosrekisteriotteen.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydenniskoulutuksesta

Toimintayksikön hoito- ja hoivahenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja paluun jälkeen pitkään tehtävistä poissaolleita. Johtamisen ja koulutuksen merkitys korostuu, kun työyhteisö omaksuu uudenlaista toimintakulttuuria mm. itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnan



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

suunnittelussa ja toimeenpanossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydennyskouluttautuminen. Erityisen tärkeä täydennyskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 42a §:ssä säädetään erikseen erityishuollon toimintayksikön henkilökunnan perehdyttämisestä ja ohjeistamisesta työmenetelmiin ja keinoihin, joiden avulla tuetaan ja edistetään henkilön itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista. Erityishuollon toimintayksikön henkilökunta on koulutettava rajoittamisen tarpeen ennaltaehkäisemiseen ja rajoitustoimenpiteiden asianmukaiseen käyttämiseen.

Miten huolehditaan työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytyksestä asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen.

Työntekijälle/opiskelijalle nimetään aina ohjaaja/perehdyttäjä. Mäntänvuoren Terveudessa on laadittu perehdytysuunnitelma, jota psykososiaalisessa työryhmässä noudatetaan. Suunnitelmassa on jaettu vastuut ja perehdytyksen muistilista, joka uuden työntekijän kanssa käydään läpi. Omavalvontasuunnitelmaan tutustuminen kuuluu perehdytykseen.

Miten ja kuinka usein henkilökunnan täydennyskoulutusta järjestetään?

Koulutussuunnitelman kautta ja henkilökohtaisista kehityskeskusteluista nousevilla tarpeilla. Koulutussuunnitelmassa 2024 keskitytään menetelmäohjaukseen (huomaa ja valitse-koulutus) sekä käytösisältöjen yhtenäistämiseen. Kaikki MVT:n työntekijät suorittavat tietoturvatentin ja turvallisuuskoulutuksen verkossa (akatemia). Suositaan ilmaisia nettikoulutuksia ja webinaareja sekä akatemian koulutuksia.

Toimitilat

Omavalvontasuunnitelmaan laaditaan kuvaus toiminnassa käytettävistä tiloista ja niiden käytön periaatteista. Suunnitelmassa kuvataan muun muassa asiakkaiden sijoittamiseen liittyvät käytännöt: esimerkiksi miten asiakkaat sijoitetaan huoneisiin tai miten



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

varmistetaan heidän yksityisyyden suojan toteutuminen. Suunnitelmasta käy myös ilmi, miten asukkaiden omaisten vierailut tai mahdolliset yöpymiset järjestetään.

Muita kysymyksiä suunnittelun tueksi:

- Mitä yhteisiä/julkisia tiloja yksikössä on ja ketkä niitä käyttävät?
- Miten asukas voi vaikuttaa oman huoneensa/asuntonsa sisustukseen
- Käytetäänkö asukkaan henkilökohtaisia tiloja muuhun tarkoitukseen, jos asukas on pitkään poissa.

Tilojen käytön periaatteet

Tilat kahdessa kerroksessa, päivätoiminnan ryhmätila alakerroksessa. Samassa kiinteistössä remontoitu toimipiste myös kotihoidon toimipisteelle, Sarastuksessa kaikki tilat ovat asiakkaille yhteisiä. Keskiviikkoisin klo 13:30-14:30 huumeidenkäyttäjien terveysneuvonta samoissa tiloissa. Päihdetyön toimitilat ovat Psykiatrian poliklinikan yhteydessä Vilppulassa Vilppunkatu 6A.

Tilat ovat käytössä Sarastuksen aukioloaika 8-15 asiakkaille 10-14. Päihdepalvelut toimivat psykiatrian poliklinikan kanssa samoissa tiloissa - toimistotilat. Päihdepalvelut tavoitettavissa arkipäivisin 8-16. Pirkanmaan hyvinvointialue tarjoaa tilat Mäntänvuoren Terveys Oy:lle.

Teknologiset ratkaisut

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Oma-valvontasuunnitelmassa kuvataan käytössä olevien laitteiden käytön periaatteet eli esimerkiksi, ovatko kamerat tallentavia, mihin laitteita sijoitetaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään ja kuka niiden asianmukaisesta käytöstä vastaa. Suunnitelmaan kirjataan mm. kotihoidon asiakkaiden turvapuhelinten hankintaan, etäkäynneillä käytettäviin laitteisiin liittyvät periaatteet ja käytännöt sekä niiden käytön ohjaamisesta ja toimintavarmuudesta vastaava työntekijä.

Kuluttajaturvallisuuslain 7 §:n 13 kohdassa säädetään turvapuhelin- tai muun vastaavan palveluntuottajan velvollisuudesta laatia turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Turvallisuusasiakirja



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

voidaan pykälän 2 momentin mukaan korvata tässä omavalvontasuunnitelmassa huomioon otetuilla asioilla.

Mitä kulunvalvontaan tarkoitettuja teknologisia ratkaisuja yksiköllä on käytössä?

Ulkona 1 kamera ja ovi on lukossa 24/7, Toimitilassa ovikellon yhteydessä näyttö ovelle. Hoitajilla on neljä turvapainiketta vastaanottohuoneissa ja 3 paikantavaa turvaranneketta. Psykiatrian poliklinikalla ulko-ovi lukossa - ovikello, ovelle kameravalvonta - monitori sihteerin huoneessa, jossa myös oven avausnappi, Psyk.polin puolella jokaisessa huoneessa turvapainike, jotka testataan kerran kuukaudessa - turvallisuusvastaava huolehtii. Kiinteistössä yöaikainen hälytysjärjestelmä. Mahdolliset hälytykset ovista ja liiketunnistimista menee KMV-turvapalveluille.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot?

KMV turvapalvelut Niina-Maria Maakanen

turvallisuuspalvelut, palveluvastaava +358 50 327 1383,

Turvallisuusyhdyshenkilö

Sarastus Hallituskatu 23, Mänttä Kati Kekkonen p. 0505679814

Psykiatrian poliklinikka Vilppunkatu 6A, Vilppula Janica Enoranta p. 0503589112

Terveystieteiden huollon laitteet ja tarvikkeet

Lääkinnällisiä laitteita koskevasta ohjauksesta vastaa Fimea. Lääkinnällisten laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaalihuollon yksiköissä liittyy merkittäviä turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäiseminen on omavalvonnassa huomioon otettava asia.

Sosiaalihuollon yksiköissä käytetään paljon erilaisia lääkinällisiksi laitteiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään lääkinällisistä laitteista annetussa laissa. Lääkinällisellä laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, materiaalia tai muuta yksinään tai yhdistelmänä käytettävää laitetta tai tarviketta, jonka valmistaja on tarkoittanut muun muassa sairauden tai vamman diagnosointiin, ehkäisyyn, tarkkailuun, hoitoon, lievitykseen tai



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkimukseen tai korvaamiseen. Hoitoon käytettäviä laitteita ovat mm. pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasängyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, haavasidokset ym. vastaavat.

Terveydenhuollon ammattimaista käyttäjää koskevat veloitteet on määritelty lääkinnällisistä laitteista annetun lain lain 31-34 §:ssä. Organisaation on muun muassa nimettävä vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että yksikössä noudatetaan terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annettua lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä.

Miten varmistetaan asiakkaiden tarvitsemien apuvälineiden ja yksikön käytössä olevien lääkinnällisten laitteiden hankinnan, käytön ohjauksen ja huollon asianmukainen toteutuminen?

Apuvälineitä saa tarvittaessa hankittua apuvälinelainaamosta (koskee lähinnä kotona asuvia asiakkaita). Laitteiden huolto myös apuvälinelainaamon kautta. Käytetään Pihlajalinnan hankinnasta vastaavaa työryhmää - vastuulliset tavarantoimittajat. Pidetään huolta laitteistojen säännöllisestä kalibroinnista - Psykiatrian poliklinikan (psykososiaalinen työryhmä) laitteiden (RR-mittarit, alkometrit) kalibroinneista vastaa Intermed - kalibrointiajankohdat järjestävät turvallisuusvastaava Janica Enoranta.

Miten varmistetaan, että terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista tehdään asianmukaiset vaaratilanneilmoitukset?

Noudatetaan ohjeita ja käyttöturvatiedotteita. Mahdollisista puutteista tai havainnoista tehdään HSE-liten kautta ilmoitukset. Palveluvastaava pitää yllä ja päivittää laiterekisteriä kaikista lääkinnällisistä laitteista.

Terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

MVT:n apuvälineistä vastaa kuntahoitaja Janne Raitanen puh. 0505254297

Yksikön laitteista ja niiden kunnosta huolehtii jokainen työntekijä - ilmoitusvelvollisuus puutteista tai laitteen viallisuudesta, esihenkilöllä lopullinen vastuu.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveyttä koskevat tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin.

Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka.

Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietojen käsittelyyn

sovelletaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Tämän lisäksi on käytössä kansallinen tietosuojalaki (1050/2018), joka täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta.

Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa

määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen

käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä/palvelua, joka käsittelee henkilötietoja

rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä

periaatteista. Rekisterinpitäjän tulee ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista

valvontaviranomaiselle ja rekisteröidyille. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt.

Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivuilta löytyy kattavasti ohjeita henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut sosiaali- ja terveydenhuollon

yksiköille määräyksen (3/2021) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä

käsittelystä annetun lain 27 §:ssä säädetystä tietoturvallisuuden ja tietosuojan

omavalvonnasta. Tiedonhallinta sosiaali- ja terveysalalla, määräykset ja määrittelyt

Tietoturvasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä

pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta. THL on laatinut

mallipohjan tietoturvasuunnitelman laatimisen helpottamiseksi. Mallipohja, joka löytyy

edellä olevasta linkistä, on tarkoitettu otettavaksi käyttöön soveltuvin osin eri

palveluissa.



Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomainen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua sopimuksen perusteella. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. THL on ohjannut asiakastyön kirjaamista antamalla asiaa koskevan määräyksen 1/2021.

Miten työntekijät perehdytetään asiakastyön kirjaamiseen?

Työntekijöillä on aina nimetty perehdyttäjä, varataan tarpeeksi aikaa Mediatri järjestelmän hallinnan opetteluun sekä kirjaamisen käytänteiden opetteluun - mitä ja miten kirjataan. Jokaisella työntekijällä on henkilökohtaiset tunnukset käyttäjärjestelmiin. Kaikki käyvät tietoturvallisuuden koulutuksen.

Miten varmistetaan, että asiakastyön kirjaaminen tapahtuu viipymättä ja asianmukaisesti?

Tähän on asiakastyössä mitoitettu aikaa, tavoite on kirjata aina saman työvuoron aikana. Kirjaukset voivat venyä lain sallimaan 5 vuorokauteen vain poikkeuksellisissa tilanteissa työn kiireellisyyden takia. Välttämättömät asiat kirjataan välittömästi. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus ja vastuu huolehtia omista kirjauksista.

Miten varmistetaan, että toimintayksikössä noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja ohjeita ja viranomaismääräyksiä?

Kaikki työntekijät suorittavat vuosittain Pihlajalinna Akatemiassa tietosuoja koulutuksen ja tentin sekä allekirjoittaa työsuhteen alkaessa tietosuojasitoumuksen. Tätä teemaa huomioidaan työhönottotilanteessa ja perehdytyksessä. Yksikköön tilataan tarpeen mukaan kirjaamiskoulutusta. It- tuki MVT:llä neuvoo teknisissä asioissa. Psykiatrisen puolen tekstit näkyvät vain asianosaisille ammattihenkilöille (erityissuojattu). Lokitietoja tarkastellaan sattumanvaraisesti ICT-tuen toimesta. Asiakkailta tulevat potilasasiakirjapyyntö ohjataan Pirhalle osoitteeseen potilaskertomuskeskus@pirha.fi



Mäntänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Asiakkaan lokitietojen yms. tietosuojaan liittyvistä pyynnöistä ohjeistus löytyy Pirhan sivuilta: <https://www.pirha.fi/lokitiedot>

Miten huolehditaan henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta?

Jokainen työntekijä sekä harjoittelija allekirjoittaa MVT:N tietoturvasitoumuksen. Harjoittelijoille korostetaan läpi harjoittelujakson vaitiolon sekä tietoturvan merkitystä.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Irene Ojala tietosuojavastaava 0447865302

Tero Ojala tietosuojayhdyshenkilö Mäntänvuoren Terveys puh. 044 4663305

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä x Ei

Lue lisää:

Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista

Sosiaalihuollon asiakastietojen käsittely

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Omavalvonnan toimeenpanon prosessissa (riskienhallinnan prosessi) käsitellään kaikki asiakasturvallisuusriskit, epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet. Korjaaville toimenpiteille sovitaan suunnitelma riskin vakavuuden mukaan.

Toiminnassa todetut kehittämistarpeet

Päihdetyö; Korvaushoidon juurruttaminen ja kehittäminen, toiminta aloitettu 2023 uudella luvalla.



Mantänvuoren Terveys

Pihlajalinna

Psykiatrian poliklinikan ja psykososiaalisen työryhmän välisen yhteistyön lisääminen -
asiakkaiden liikkuvuus ja hoitopolun sujuvuus

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden hoitopolkujen selkeyttäminen

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaan hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa

tarkoitettujen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. **Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat.**

Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja.

Paikka ja päiväys 13.2.2024

Allekirjoitus _____